

Tema 2: CLIMA, VEGETACIÓ I FAUNA DE CATALUNYA

(Apunts elaborats pels alumnes en grups)

1.- EL CLIMA DE CATALUNYA

Com és? És **mediterrani**: Estius calorosos, hiverns pocs freds i poques pluges, i primaveres i tardors plujoses.

El mar fa que a la costa les temperatures siguin suaus. A l'interior, on no arriba la Influència del mar, són més contrastades.

Als Pirineus el clima és de muntanya: hiverns molt freds, estius frescos i precipitacions abundants.

Temperatures. Augmenten de N cap al S.

- Els estius són suaus a la costa, calurosos a l'interior i a les muntanyes són frescos encara que al migdia pot fer força calor.
- Els hiverns a la costa no són gaire freds, a l'interior i a la muntanya les temperatures arriben per sota dels 0°C i a les zones més altes poden arribar a - 10°C.

Les precipitacions. Són irregulars durant tot l'any. Plou més a la primavera i a la tardor. A l'estiu plou menys. A la costa plou més que a l'interior. Les Muntanyes de la costa retenen a humanitat procedent del mar i impedeixen que les pluges arribin a l'interior. L'altitud dels Pirineus fa que les precipitacions siguin abundants i nevi a l'hivern.

Què és un climograma? És un gràfic de temperatures mitjanes i de pluges totals d'un lloc durant un temps, normalment un any.

- Com s'elabora? Està format per 3 eixos:
 - Horitzontal, es posen els mesos amb la inicial.
 - Vertical-dreta, es posen les temperatures en °C. amb una línia de color vermell.
 - Vertical-esquerra, es posen les precipitacions en "mm" en forma de barres. Són el doble que les temperatures.

2.- LA VEGETACIÓ DE CATALUNYA.

Com és? És típicament mediterrània. Hi ha dos tipus:

Vegetació de Terres Baixes: Creix fins a 700m. El clima és de molta calor i poca pluja. A la tardor els arbres no perden fulles (perennifolis). Hi ha 2 zones:

- Al LITORAL: Al N. el bosc és d'alzines sureres barrejat amb pins mediterranis. Al S. el bosc va degradant i apareixen els matolls.
- A l'INTERIOR: El bosc va desapareixent pq. fa + calor i no plou tant. Creix la màquia o garriga i arbustos (farigola, romaní...)

Vegetació de Muntanya: És abundant perquè plou sovint. Varia entre:

- Muntanya mitjana: Ocupa part del Prepirineu, el Solsonès, les Guilleries i el Montseny. Entre 900 m i 1600 m hi ha els boscos de roures, faig, i pi roig.
- Alta muntanya: Ocupa els cims dels Pirineus. Sobre dels 1600 m fins als 2100m hi ha boscos de pi negre i d'abet; a partir dels 2100m el prat el alpí; i damunt dels 2500m la roca nua.

Estatges de vegetació: A la muntanya es disposa segons l'altitud, la temperatura, la humitat i l'orientació.

3.- LA FAUNA DE CATALUNYA.

Com és? Hi trobem varietat de fauna autòctona. Però la mà de l'home fa que la vida de la fauna sigui difícil

Fauna de les muntanyes: És força abundant

- Als Pirineus hi viuen animals adaptats al fred i a la neu (isards, llúdries i gats salvatges).
- A les muntanyes poc altes, hi ha senglars, guineus, conills, esquiroles, falcons, mussols i olibes.

Fauna de les terres baixes:

- A les planes : viuen mamífers (conills, llebres), aus (perdus roges) i rèptils (llargardaixos i sargantanes).
- Als rius : viuen peixos d'aigua dolça (truites, carpes i barbs).

- Als llocs humits : viuen amfibis (granotes i gripaus).
 - A la desembocadura dels rius : viuen ànecs, bernats pescaires, gavines, garses....
- Fauna marina:** Hi viuen peixos (molls, orades, sardines, raps, llenguados...)
- En el fons marí de les Illes Medes hi ha estrelles de mar, coralls, escòrpores, neros...

4.- ANIMALS EN PERILL D' EXTINCIÓ A CATALUNYA.

La **llúdria**: un dels més protegits. S'han creat unes reserves per la conversació i repoblació en alguns rius. S'alimenta de peixos (barbes, carpes i truites), serps i crancs

La **perdiu blanca**: n'hi ha poques, perquè l'esquí i els canvis de clima amenacen l'espècie. Resisteix baixes temperatures. Té el cos cobert de plomes que són dobles.

La **tortuga mediterrània** és un animal que va a poc a poc i camina pel territori buscant aliments.

La **nàiada o musclo de riu** pot viure 100 anys, es troba en aigües netes i clares.

5.- CONSERVEM EL MEDI NATURAL DE CATALUNYA.

A Catalunya hi ha espais naturals de gran valor pel paisatge, pels animals i la vegetació que hi viuen. La Generalitat els protegeix perquè no caviïn. Hi ha 18 espais protegits.

PARCS NACIONALS (1): Espais de gran extensió amb valor ecològic, estètic i científic.

- Ex: Parc Nacional d'Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici. Està al Pirineu de Lleida. Té + de 200 estanys i molts rierols, boscos de pi negre, avet, pi silvestre, bedoll i faig.

PARCS NATURALS (11): Espais naturals on s'hi poden fer activitats que no perjudiquin.

- Ex: Parc Natural de la zona volcànica de la Garrotxa. És la zona volcànica millor conservada de la P. Ibèrica, amb uns 40 cons volcànics i + de 20 colades de lava.

Vegetació d'alzinars, rouredes i fagedes. Fauna: + de 250 espècies de vertebrats

PARATGES NATURALS D'INTERÈS NACIONAL (4): Espais naturals reduïts on es poden fer activitats tradicionals d'agricultura i ramaderia.

- Ex: El Massís de Pedraforca. Està al N-O del Berguedà, a l'interior del parc natural del Cadí-Moixeró. Té forma peculiar, dues carenes paral·leles unides per un coll. Fauna: gall fer, el pela-roques i el picot negre.

RESERVES NATURALS (2): Zones molt reduïdes amb ecosistemes de valor biològics.

Ex: Illes Medes.

